

УДК 330.3:338.1

ПОНЯТТЯ «ЗАГРОЗА» ТА «РИЗИК» У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Студ. А.В. Лялька, гр. МгМБК-1-17

Науковий керівник доц. С.В. Бреус

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета наукового дослідження полягає у розкритті сутності понять «загроза» та «ризик» з позиції забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Для досягнення поставленої мети поставлено такі завдання: узагальнити теоретичні основи розвитку наукових поглядів на поняття «загроза» та «ризик» у контексті економічної безпеки підприємства; виділити основні підходи, відповідно до яких здійснюється класифікація загроз та ризиків; визначити заходи, практична реалізація яких сприятиме нівелюванню або послабленню загроз та ризиків економічній безпеці підприємства.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – процес визначення поняття «загроза» та «ризик» економічній безпеці підприємств. Предмет дослідження – теоретико-методичні аспекти визначення поняття «загроза» та «ризик» у контексті економічної безпеки підприємства.

Методи та засоби дослідження. У процесі дослідження використаний діалектичний метод пізнання та системний підхід до аналізу поняття «загроза» та «ризик» з позиції забезпечення економічної безпеки підприємства.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Основні результати дослідження, що формують його *наукову новизну* полягають у такому: вперше здійснено теоретичне узагальнення категорій «загроза» та «ризик» з позиції забезпечення економічної безпеки підприємства з виокремленням понять, які найбільш повно характеризують ці категорії; удосконалено підхід до визначення ризику як категорії; набуло подальшого розвитку визначення загроз та ризиків з позиції виконання стратегічного завдання, у результаті якого з'являється можливість нівелювати негативний вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що їх використання сприятиме структуризації понять «загроза» та «ризик» з акцентуванням уваги на чинниках, що негативно впливають на економічну безпеку підприємства.

Результати дослідження. В сучасній науковій літературі існує багато визначень категорій «загроза» та «ризик» з економічної точки зору та з позиції забезпечення економічної безпеки підприємства. Головним завданням забезпечення економічної безпеки підприємства є запобігання чи послаблення негативного впливу зовнішніх та внутрішніх чинників, тобто протистояння загрозам та ризикам [1]. У таблиці 1 здійснений аналіз понятійного апарату «загроза» та «ризик» й узагальнено основні визначення їх у контексті економічної безпеки підприємства.

Існує досить велика кількість підходів, відповідно до яких здійснюється класифікація загроз, серед яких найпоширенішим є поділ за джерелами виникнення на внутрішні і зовнішні. Більшість загроз, що можуть стати причиною серйозних втрат підприємства – внутрішні загрози, вони виникають всередині підприємства, зовнішні виникають в умовах ризику, невизначеності та конкуренції, і всі суб'єкти, з якими воно вступає у ділові відносини, намагаються одержати більшу економічну вигоду [2].

Економіка інноваційної діяльності підприємств

Економіка підприємства

Таблиця 1 – Сутність та характеристика поняття «загроза» та «ризик»

Визначення	Автор
Загроза	
Потенційні чи реальні дії певних осіб, які здатні нанести конкретному суб'єкту матеріальної або моральної шкоди	Зубок М.І.
Наслідок небезпеки у вигляді об'єктивізованого чинника потенційно негативної дії	Рудніченко Є.М.
Потенційна можливість завдання шкоди з боку окремих факторів, обумовлених характером економічної діяльності та зовнішнім середовищем	Куркін М.В.
Потенційні або реальні умови, чинники чи дії фізичних та юридичних осіб, що порушують нормальний фінансово-економічний стан підприємницької діяльності і здатні заподіяти великої шкоди аж до припинення його діяльності	Камлик М.І.
Ризик	
Ймовірність виникнення збитків чи недоодержання доходів в порівнянні з прогнозованим варіантом	Хохлов Н.В.
Ймовірність втрати цінностей у результаті діяльності, якщо обстановка й умови проведення діяльності будуть мінятися в напрямі, відмінному від передбаченого планами і розрахунками	Балабанов І.Т.
Економічна категорія, яка відображає характерні особливості сприйняття зацікавленими суб'єктами економічних відносин об'єктивно наявних невизначеності й конфліктності, що обтяжені можливими загрозами і невикористаними можливостями	Вітлінський В.В.
Ймовірність (загроза) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоодержання доходів чи поява додаткових витрат у результаті здійснення певної виробничої і фінансової діяльності	Грабовий П.Г., Петрова С.Н., Романов К.Г.

Зважаючи на зазначені визначення ризику, що є вадливими у контексті дослідження [3] їх можна поділити на дві групи: ризик є ймовірністю виникнення збитків, втрати ресурсів чи недоотримання доходів; ризик є відображенням сприйняття невизначеності як результату загрози чи невикористаних можливостей. З урахуванням вищезазначеного доцільно вважати, що ризик – це чинник, що виникає в певний час, в будь-яких видах підприємницької діяльності і сприяє породженню шкоди у вигляді матеріальних чи моральних витрат.

Висновки. За сучасних реалій розвитку економіки України слід відмітити, що задля підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання та забезпечення їх економічної безпеки в умовах ризику та невизначеності повинні розроблятися заходи, практична реалізація яких сприятиме нівелюванню або послабленню загроз та ризиків економічній безпеці, адже загроза як частина ризику і конкретна форма небезпеки виникає у результаті негативного наслідку, прийнятого рішення чи невиправданого ризику.

Ключові слова. Загроза, ризик, економічна безпека, підприємство, загроза економічній безпеці підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зубок М.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва [Текст]: навчальний посібник. / М.І. Зубок, В.С. Рубцов, С.М. Яременко, В.Г. Гусаров – К., 2012 – 226 с.
2. Дикань В.Л. Економічна безпека підприємства [Текст]: навч. посібник. / В.Л. Дикань, І.В. Воловельська, О.В. Маковоз. – Харків: УкрДАЗТ, 2011. – 266 с.
3. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія /В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.